

**Правила поводження
з вибухонебезпечними
та підозрілими предметами.
Базові правила безпеки
під час війни.**

**nmc.kyivobl@dsns.gov.ua
(044-251-00-82)**

Вибухонебезпечні та підозрілі предмети

Під **вибухонебезпечними предметами** слід розуміти будь-які пристрої, засоби, підозрілі предмети, які здатні за певних умов (або при дії на них) вибухати.

- 1) Бойові патрони;
- 2) Детонатори та запали;
- 3) Ручні гранати;
- 4) Протипіхотні міни;
- 5) Протитанкові міни;
- 6) Мінометні міни;
- 7) Касетні боєприпаси;
- 8) Артилерійські боєприпаси;
- 9) Авіаційні бомби;
- 10) Саморобні вибухові пристрої (саморобним вибуховим пристроєм може бути будь-який предмет, залишений без догляду у місцях скупчення людей).

Набої, кулі

- Металевий корпус.
- Містить розривний заряд – тротил **від 2,5 грамів.**
- Радіус ураження **від 1 метра**
- Знайдені застарілі припаси можуть випадково вибухнути

Небезпечно не чіпай!

Ручні гранати

- Металевий корпус алюмінієвого сплаву.
- Містить розривний заряд – тротил **від 100 грамів**.
- Радіус ураження **від 8 метрів**
- Радіус розлітання осколків **від 24 метрів**

**Небезпечно!
Не чіпай!**

Противіхотні міни

- Металевий, пластиковий, дерев'яний корпус.
- Містять забійні елементи : кульки, ролики, інші металеві наповнювачі
- Заряд вибухової речовини **від 100 грамів до 1 кілограму.**
- Дальність ураження до **70 метрів.**
- Спрацьовує дистанційно або від спрацювання натяжного датчика.

Небезпечно! Не чіпай!

ЖАХЛИВІ «ПОДАРУНКИ» , ЯКІ ЗАЛИШИЛИ ОКУПАНТИ

Протитанкові міни

- Металевий чи дерев'яний корпус.
- Заряд вибухової речовини **до 10 кілограмів.**
- Пробиває в броні товщиною **100міліметрів отвір 80 міліметрів**
- Дальність ураження до **50 метрів.**

**Небезпечно!
Не чіпай!**

Мінометні міни

- Металевий корпус.
- Хвостове оперення.
- Розліт осколків до **250 метрів**
- Дальність ураження до **8000 метрів.**
- Калібр **82, 120 міліметрів.**

**Небезпечно!
Не чіпай!**

Артилерійські снаряди

- Металевий корпус.
- Заряд вибухової речовини близько **4 кілограмів**.
- Вага снарядів **до 40 кілограмів**
- Радіус ураження до **500 метрів**.

**Небезпечно!
Не чіпай!**

Авіаційні бомби

- Металевий корпус уражаючої дії.
- Заряд вибухової речовини займає близько **60%** маси бомби.
- Вага авіаційної бомби **до 9000 кілограмів**
- Радіус ураження до **1500 метрів.**

**Небезпечно!
Не чіпай!**

Касетні боєприпаси

- Металевий корпус з касетами.
- Вміст вибухова речовина і наповнювач.
- Схожі на пивні або з під мастила металеві банки.
- Можуть самостійно детонувати на протязі **24 годин**.

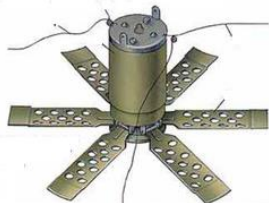
**Небезпечно!
Не чіпай!**

Безпечна відстань від боєприпасу

Мінометний снаряд   Артилерійський снаряд

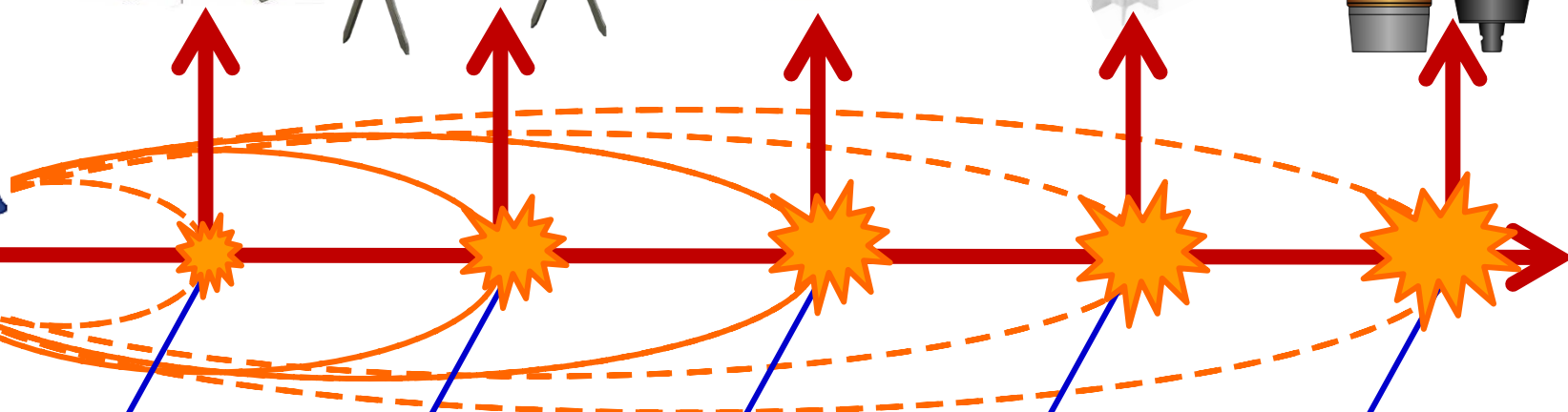
ПОМ-2р

МОН-50

РГО

Більше 20м

Більше 50м

Більше 100м

Більше 250м

Більше 500м

Ознаки саморобного вибухового пристрою

1

Наявність на предметі розтяжок, дротів, що тягнуться від предмета, мотузок, скотчу, тощо..

2

Наявність джерел живлення (батарейки, акумулятори тощо), антен з радіопристроєм, годинникового або електронного таймера.

3

Наявність підозрілих звуків, що лунають від предмета (цокання годинника, сигнали через певний проміжок часу).

4

Наявність сторонніх підозрілих предметів у; дверях, вікнах, дереві, закріплених за допомогою дроту, ниток, важелів, шнурів тощо

5

Характерний запах (гасу, розчинника, пально-мастильних і хімічних матеріалів тощо...)

6

Знаходження в місцях з масовим перебуванням людей (громадському транспорті) без нагляду валізи, пакунка, коробки тощо

КАТЕГОРИЧНО ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ

-

1 Брати вибухонебезпечний предмет у руки, зберігати його, переносити, перекладати, перекочувати його з місця на місце.
-

2 Намагатися розібрати, ударяти по ньому, здавати у металобрухт.
-

3 Використовувати для розведення вогню, кидати, класти у вогонь;
-

4 Намагатися викопати його із землі, або проводити поряд земляні роботи.
-

5 Використовувати для виготовлення саморобних піротехнічних засобів – петард чи вибухових пакетів.

Як діяти при виявленні підозрілого предмету?

1.

Не підходити, не чіпати, не палити, не користуватися телефоном в радіусі 100м

4.

Попросити людей покинути небезпечну зону в радіусі не менше 100м

2.

Запам'ятати: час і місце знаходження, бути готовим описати зовнішній вигляд

5.

Дочекатися прибуття поліції вказавши місце знаходження предмета, час та обставини його виявлення

3.

Зателефонувати до служби порятунку за номером **101** та поліції за номером **102**

6.

Діяти по вказівці правоохоронних органів

Як уберегти дитину від мін та вибухівки?

1. Покажіть дитині фото мін-метеликів та упевніться в тому, що вона запам'ятала, як вони виглядають.

2. Введіть правило: не чіпати сторонні предмети.

3. Оминайте зелені насадження, пустирі, розвалини, покинуті домівки тощо.

4. Розкажіть дітям про ознаки замінованих територій і попросіть її повідомляти вам, якщо таке побачить.

Що робити, якщо ви опинилися на замінованій території?

1. Зупиніться.
2. Лишайтеся на місці.
3. Не панікуйте.
4. Озирніться навколо себе, не рухаючись
5. Повідомте інших (якщо ви не один) і попросіть їх зупинитися.
6. Попросіть про допомогу (викликати ДСНС за номером 101), не заохочуючи людей заходити на мінне поле.

УВАГА!

Немає безпечного виходу з мінного поля.

БУДЕ КРАЩЕ, ЯКЩО НАСАМПЕРЕД ВИ ТУДИ НЕ ПІДЕТЕ.

Як діяти при зустрічі з озброєною людиною?

Якщо Ви побачили людину у військовій формі, зі зброєю в позиції бойової готовності, **ОБОВ'ЯЗКОВО:**

- 1** Повільно покажіть чисті долоні, піднімаючи руки злегка над собою;
- 2** **Спокійно** і стримано поясніть, що ви не маєте зброї;
- 3** **Якщо поруч з вами дитина**, заспокойте і, обхопивши правою рукою, відведіть злегка назад, станьте у напівоберт;
- 4** **Запитайте**, як можна залишити лінію вогню;
- 5** **Негайно покиньте** зону небезпеки;
- 6** **При прояві агресії**, не заперечуйте, зберігайте спокій і чітко виконуйте вказівки.

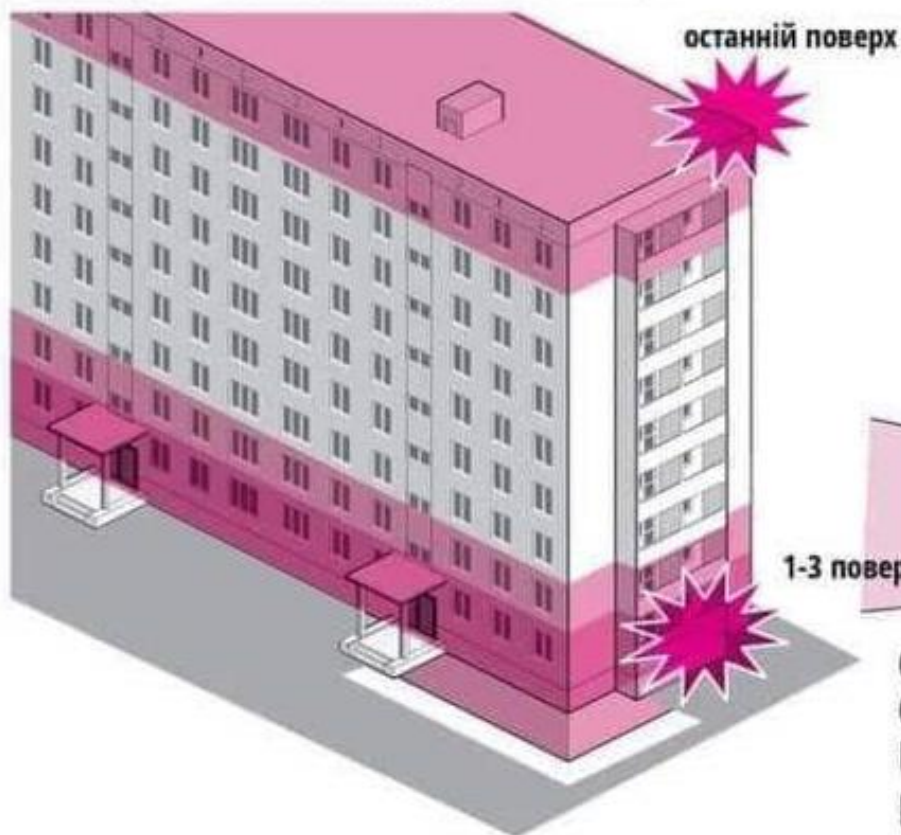

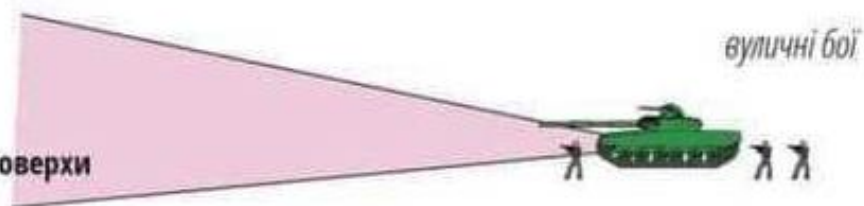
Базові правила безпеки під час війни

УВАГА!

Поверхи, небезпечні для сховища

Останній поверх — ненадійний при повітряній небезпеці.
Підвал (не бомбосховище) — висока ймовірність опинитися під завалом, особливо якщо в ньому тільки один вихід.
1-3 поверхи — небезпека ураження кулями, снарядами та осколками при вуличних боях.

СПОВІЩЕННЯ

Сирена переривчаста — УВАГА ВСІМ!

Протягом 5 хвилин після подачі сигналу інформаційні канали радіо та телебачення передаватимуть актуальну інформацію.

Артобстріл, якщо поряд немає укриття

Що робити?

- ✘ Спустіться на нижній поверх або використовуйте тамбур, коридор. Приміщення має бути з несучими стінами і якнайдалі від вікон
- ✘ Ванна кімната - одне з найкращих місць за відсутності укриття. У ній немає вікон, а ємність для води може бути додатковою бронею від уламків
- ✘ Якщо можете розпізнати, з якого боку падають снаряди, можна вибрати для укриття кімнату в протилежному боці
- ✘ Лягайте на підлогу. Чим нижче будете знаходитись, тим більше шансів вижити
- ✘ Вікна в приміщенні потрібно заздалегідь підготувати – заклеїти скотчем «хрестами», закласти диванними подушками або закрити великими меблями. Гарним захистом від уламків будуть мішки з піском.

Якщо трапився завал будинку, що робити?

1

Спробуйте звільнити руки, ноги.

2

Оцініть обстановку навколо Вас.

3

Обережно розберіть завал, намагаючись не зачіпити несучі конструкції.

4

Якщо не впевнені у своїх силах терпляче кличте на допомогу.

5

Якщо є можливість повідомте про себе телефоном або ударяйте по металевим предметам, для подання сигналу.

6

Якщо ніхто не чує, спробуйте самотужки розбирати завал.

7

Звільнившись самотужки огляньте себе, спробуйте надати при необхідності домедичну допомогу.

8

Очікуючи допомогу, намагайтеся запобігти переохолодженню організму.

Якщо Ви опинилися біля військової техніки

**Бачу покинуту чи підбиту військову техніку.
Чому не можна підходити?**

- ✘ **ВИБУХОВІ ПРИСТРОЇ:** вони можуть бути встановлені в кинутій техніці, щоб вразити супротивника
- ✘ **А ЧИ ЦИВІЛЬНИЙ ВИ:** коли знаходитесь біля техніки, вас можуть помилково прийняти за військового
- ✘ **БОЄКОМПЛЕКТ:** боєприпаси, що не вибухнули, можуть знаходитися як усередині бойової техніки, так і бути розкидані навколо
- ✘ **ДІТИ:** цікавість дітей та нерозуміння небезпеки може призвести до трагічних наслідків. Пам'ятайте, що діти копіюють поведінку дорослих

УВАГА!

**Не наближайтесь до військової техніки,
не чіпайте боєприпаси та незнайомі предмети.
Проводьте з дітьми роз'яснювальні бесіди**

Знаки мінної безпеки

Для маркування небезпечних територій використовуються спеціальні знаки.

Червоного кольору квадрат, або трикутник вершиною до низу.

Зображення білого кольору «череп зі схрещеними кістками».

Напис «Увага міни!», «Небезпечно міни!», «Danger Mines!» .

Ніколи не ігноруйте знаки мінної безпеки, не збирайте і не переміщуйте їх! Обов'язково поясніть це дітям!

Альтернативне маркування небезпечних знахідок

1

2

3

4

УВАГА!

При перебуванні в небезпечних районах всі знаки, що викликають сумнів необхідно розглядати, як попередження про небезпеку.

Якщо ворог використав фосфорний боєприпас?

Фосфорні бомби містять білий фосфор – речовину, що у разі контакту з повітрям самозаймається.

Фосфорний боєприпас спричиняє

- Масштабні пожежі.
- Хімічне забруднення.

- У людини при попаданні на шкіру - сильні опіки, клуби диму ураження дихальних шляхів, задуху.

Які ознаки застосування?

- Вночі фосфорний заряд помітно світиться.
- Вдень густий їдкий білий дим і яскраві іскри, що розлітаються під час вибуху.

Як захистити себе?

Єдиний захист – сховатися в укриття.

Перша домедична допомога

- ⊕ Не торкайтесь руками частинок фосфору на шкірі або одязі.
  - ⊕ Рясно поливайте або змочуйте водою шкіру та одяг, там де є краплі фосфору.
  - ⊕ Обережно зніміть одяг, краще прямо у воді, при неможливості продовжуйте поливати водою.
  - ⊕ Рану обробіть содовим розчином із розрахунку: 1 чайна ложка соди на 1 склянку води.
  - ⊕ Пийте багато води, або молока.
  - ⊕ Якщо людина при свідомості, дайте знеболювальне та заспокійливе.
- ! При обробці рани ні в якому разі не використовуйте вату та перекис водню.

Як діяти, якщо ворог застосував хімічний боєприпас?

У разі хімічної атаки

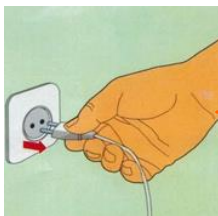

Щільно зачинити двері, вікна, вентиляційні отвори, димоходи.

Заклеїти щілини у вікнах папером, скотчем.

Увімкнути телевізор, радіо для отримання подальших вказівок та попередити по можливості сусідів про небезпеку та можливу евакуацію.

Залишаючи приміщення, виключити побутові прилади, газ, електрику, воду.

Виходячі з приміщення

Якщо не маєте протигазу: **використовуйте ватно-марлеві пов'язки**, змочені 2–5% розчинами питної соди (**при ураженні хлором**), оцтової або лимонної кислоти (**при ураженні аміаком**), чи хоча б водою.

Не користуйтеся ліфтами, а лише сходами.

На вулиці не біжіть, не торкайтеся жодних предметів та оминайте калюжі.

Нічого не їжте і не пийте.

Де шукати укриття?

- **Амоніак** – легший за повітря, тому варто шукати укриття у підвалах, підземних спорудах.
- **Хлор, іприт, зарин, IV оксид нітрогену** – важчі за повітря, тому варто шукати порятунком на узвищеннях .

Якщо ви перебуваєте в будинку під час обстрілу

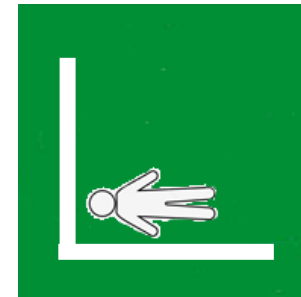

1. Спустіться в підвал (якщо він є) або на нижні поверхи будівлі.

2. Переховуйтеся в кімнаті з опорними стінами або на сходових клітинах.

3. Закрийте вуха долонями та відкрийте рот, аби вберегтися від контузії.

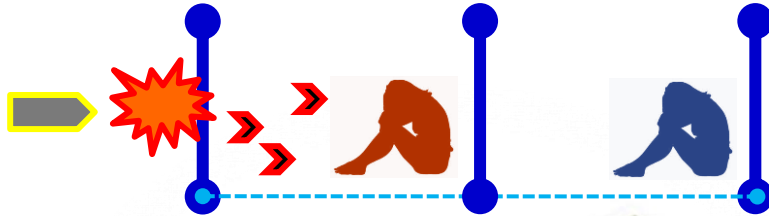
4. Необхідно взяти з собою: лом або щось подібне (на випадок блокування дверей), лопату (у разі завалу), автономне джерело світла, питну воду, аптечку, документи, телефон.

Де сховатися у квартирі?

Правило двох стін

Найбільш безпечно

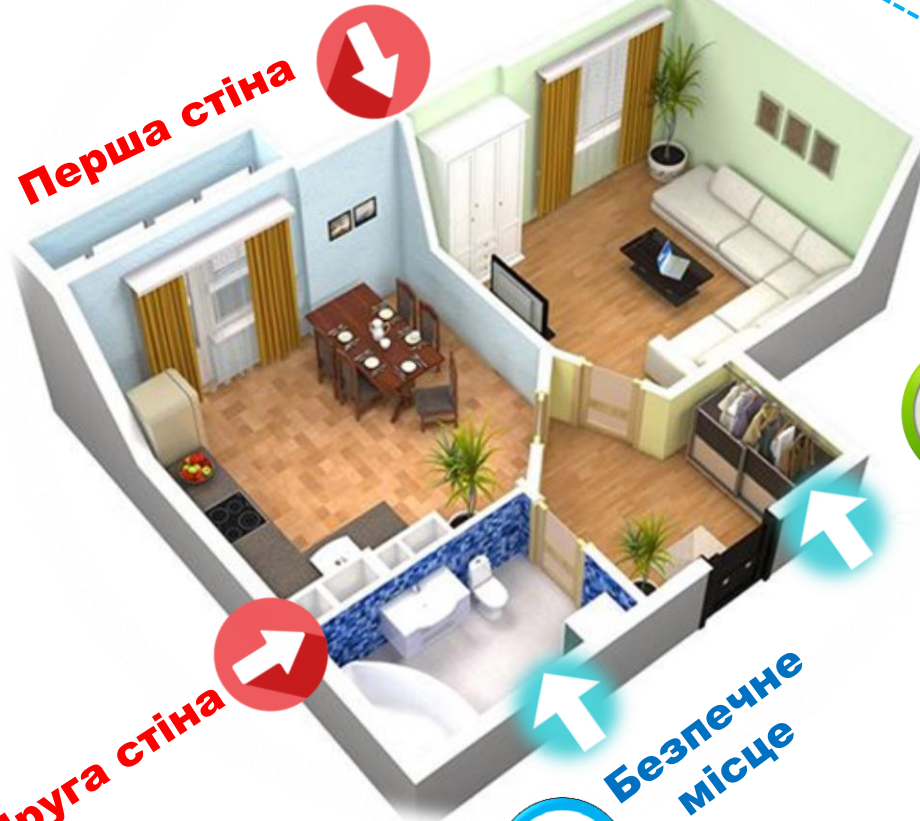
- За двома глухими стінами.

Перша стінка бере на себе основний удар, друга – захищає від уламків та осколків.

- У ванній кімнаті, при умові відсутності газового котла.

Як підготувати квартиру?

- Двері зі склом слід зняти з петель і покласти на підлогу в іншій кімнаті, накрити цупкою тканиною, ковдрою.
- Вікна щільно закрити, скло заклеїти скотчем навхрест (не лишаючи навіть режим провітрювання).

Як підготуватися вдома у разі нападу: поради ДСНС

- За можливості дізнайтесь, де розташовані найближчі **укриття** та перевірте стан підвального приміщення.
- Зробіть запаси питної і технічної **води, продуктів** тривалого зберігання.
- Перевірте в аптечці наявність засобів надання **медичної допомоги** та подумайте, які ліки можуть знадобитися вам впродовж тривалого часу.
- Подбайте про альтернативні засоби освітлення приміщення на випадок відключення електропостачання.
- Зберіть найнеобхідніші речі та **документи**, на випадок термінової евакуації або переміщення до сховищ.
- Приготуйте засоби для приготування їжі в разі відсутності газу та електрики
- Підготуйте первинні засоби **пожежогасіння**.
- У холодну пору року подбайте про **обігрів** своєї оселі на випадок відключення опалення

Якщо обстріл застав вас на вулиці

1. Щойно почули свист снаряду, падайте на землю.
2. Прийміть захисну позу: витягніться на землі, п'яти разом, руки зігніть у ліктях, кулаками прикривайте шию, обличчям до землі, відкрийте рот для запобігання контузії.
3. Після першого снаряду уважно роззирніться, щоб швидко знайти безпечніше місце для укриття: біля бордюру, в канаві чи будь-якому заглибленні в землі.
4. Якщо ви знаходитесь в транспорті, негайно залишіть авто та знайдіть укриття. Перебігайте короткими перебіжками, відразу після наступного вибуху.

Що робити під час обстрілу системами залпового вогню?

УВАГА!

Снаряд (ракету) можна помітити та зреагувати, залп реактивної установки добре видно. Вночі це яскравий спалах на обрії, а вдень – димні сліди ракет.

1

Організуйте постійне спостереження, тримайте у полі зору будівлі та споруди, які розташовані поруч та які можливо використовувати як укриття. Після сигналу спостерігача є декілька секунд, щоб сховатись.

2

Ховатись варто у підвалах або в іншому заглибленому приміщенні. Вибирайте місце у кутку між несучими стінами, недалеко від вікон та дверей, щоб миттєво покинути приміщення у випадку попадання снаряду.

3

Не виходьте з укриття, не почекавши хоча б 10 хвилин після завершення обстрілу, адже після залпу зазвичай ведеться уточнення результатів стрільби і коригування вогню, або зміна позицій.

Корисно знати!

Де не можна ховатися?

- під стінами сучасних будівель, офісів і магазинів;
- у підвалах панельних будинків, біля автомобільної техніки, автозаправних станцій, під стінами будинків із легких конструкцій;
- у місцях, заставлених контейнерами, ящиками, будматеріалами тощо;
- у річках, фонтанах та будь-яких водоймах.

Що не можна робити?

- визирати у вікна та користуватися ліфтом;
- перебувати всередині, біля автомобіля чи поблизу автозаправки;
- бігти по відкритій місцевості;
- вставати одразу після закінчення обстрілу;
- торкатися вибухонебезпечних, невідомих та підозрілих предметів.

Що має бути в аптечці?

Спирт (сухий і медичний спирт, а також антисептичні засоби – засоби для дезінфекції рук, спиртові серветки).

Гумові рукавички
(2 гумові рукавички).

Для відновлення дихання
(клапан із плівкою для проведення штучного дихання).

Ліки (візьміть ліки, якими користуєтесь, а також рецепти на медикаменти).

Для зупинки кровотечі
(засоби для зупинки кровотечі: турнікет, кровоспинний бинт із гемостатичним засобом).

Серветки та пластери, травматичні ножиці
(марлеві серветки різних розмірів, пластери, нестерильні бинти).

Тканина (великий шматок тканини, якою можна зафіксувати кінцівку постраждалого) нестерильні марлеві та еластичні бинти).

Що необхідно знати про комендантську годину?

УВАГА!

● Під час дії комендантської години та встановлення спеціального режиму світломаскування продовжують виконувати свої завдання **Збройні Сили, Держспецтрансслужба, Національна гвардія, Держприкордонслужба, Національна поліція, СБУ, ДФС, ДМС, ДСНС, МОЗ.**

- **З**аборонено перебувати на вулицях та в інших громадських місцях, якщо ви не є працівниками об'єктів критичної інфраструктури (для цього у вас має бути **спеціальна перепустка**), та рух транспорту.
- **О**соби, які перебувають на вулицях в заборонений час, можуть вважатися членами диверсійно-розвідувальних груп.
- **П**равило не поширюється на переміщення до укриттів під час сигналу тривоги.

Що необхідно знати про режим світломаскування?

Світломаскування встановлюється в режимах часткового або повного затемнення.

- **Під час часткового затемнення** рівень освітлення місць виконання робіт на відкритих проходах, проїздах і територіях підприємств, установ і організацій знижується в результаті вимикання частини світильників, установки ламп зниженої потужності або застосування регуляторів напруги.
- **Під час повного затемнення** всі види зовнішнього освітлення повинні бути вимкнені. У місцях проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, а також на небезпечних ділянках шляхів евакуації населення до захисних споруд цивільного захисту і біля входів до них передбачається маскувальне стаціонарне або автономне освітлення з використанням переносних освітлювальних ліхтарів.

У житловому приміщенні

- **Зашторити** вікна світлонепроникною тканиною.
- **Прибрати** з підвіконь світло відбиваючі предмети.
- **Вимкнути** освітлення в приміщеннях та зовнішнє освітлення (під'їзди, двори....)

Що робити коли лунає «Сирена»?

Сигнал «УВАГА»

1 довгий гудок

Якщо почули 1 довгий гудок - увімкніть радіо чи телебачення або перейдіть на офіційні сторінки місцевої влади в Facebook , Telegram.

Там повідомлять актуальну інформацію (вона з'явиться впродовж **5** хвилин)

Сигнал «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА»

3 гудки

Якщо почули 3 гудки:

- Відключіть світло, воду, газ.
- **Візьміть** заздалегідь приготовану тривожну валізу;
- Попередьте сусідів, допоможіть людям похилого віку.
- Сховайтеся у безпечному місці (підвал, сховище, паркінг.) **Не використовуйте ліфт.**
- Зберігайте спокій та не покидайте укриття, поки не буде повідомлення про відбій.